

Tegen de massamigratie valt ook met tien nieuwe steden niet op te bouwen

Posted on 8 mei 2025 by Feike Reitsma

Onlangs stelde D66-leider Rob Jetten voor om in Nederland tien nieuwe steden te bouwen. In sommige reacties werd een verband gelegd met het zogenoemde Tristate City-concept. Toch is er een groot verschil. Waar het bij Tristate City gaat om het gezamenlijk naar buiten treden van bestaande grote steden, streeft D66 naar een verdere urbanisatie van Nederland: de veestapel moet gehalveerd en het uiteindelijk doel is om van Nederland een grote groene stad ('Berlijn aan de Rijn') te maken.

In 2010 organiseerde ondernemer en stedenbouwkundige Peter Savelberg bijeenkomsten over 'Dutchina', een gedroomde Nederlandse metropool naar Aziatisch voorbeeld. Hij benadrukte dat wereldwijde machtsverschuivingen het Westen dwingen tot nieuwe strategieën. De groei van de middenklasse in Azië en de toenemende stroom reizigers en investeringen naar Europa zouden Nederland kansen om zich te positioneren als een belangrijke internationale *hub*.

Savelberg stelde voor om een grote nieuwe luchthaven te bouwen tussen Rotterdam en Antwerpen, zodat Nederland beter kan concurreren met steden als Londen en Singapore. Ook pleitte hij voor de komst van meer internationale studenten en kenniscentra. Die zouden, net als in Chinese steden, in stationsgebieden moeten komen, om de internationale verbindingen te verbeteren.

45 miljoen inwoners

Savelberg zag het gebied tussen Amsterdam en Brussel als één grote economische en culturele regio die kan concurreren met wereldsteden als Shanghai en New York. Hij meende dat Nederland groots moet denken en snel moet gaan investeren in grote projecten om sterker te worden in de wereld.

In 2013 stelde Savelberg voor om ook de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen bij het project te betrekken. Zo ontstond het Tristate City Network, een plan om van Nederland, Vlaanderen en het Duitse Ruhrgebied één regio te maken. Door kennis en kansen te delen, zou deze regio – met 45 miljoen inwoners – meer invloed krijgen en beter kunnen concurreren op wereldniveau.

Hoewel grote investeringen uitbleven, ontstonden wel verwante projecten op Europees niveau. Zoals de regio Eurodelta, onderdeel van het SURE-netwerk, die zich uitstrekt van Londen tot München. Betere samenwerking, verbetering van de infrastructuur en het hanteren van het 'geleende grootte'-principe, waarbij middelgrote steden samen als één geheel werken, waren daarbij heel belangrijk. De regio deed mee aan internationale netwerken zoals METREX, dat zich richt op het sterker maken van grote stedelijke gebieden in Europa door kennis te delen en samen te werken. Op wereldniveau speelde het World Economic Forum (WEF) een rol. In 2022 bracht het WEF rapporten uit over het financieren van grote stedelijke veranderingen, digitale technologie, inclusiviteit en klimaatbestendigheid. Ook kwamen er praktische tools en plannen om steden sterker en groener te maken.

In 2019 gebruikte premier Mark Rutte voor het eerst de term 'stikstofcrisis'. Zijn vierde kabinet (2022-2024) trok maar liefst 25 miljard euro uit voor het gedwongen uitkopen van boeren en het drastisch verminderen van stikstofuitstoot in kwetsbare natuurgebieden. Deze plannen veroorzaakten veel maatschappelijke onrust en onzekerheid over de toekomst van het boerenbedrijf. Sommige tegenstanders van het stikstofbeleid suggereerden dat het eigenlijke doel was om landbouwgrond te herbestemmen voor urbanisatie en verwezen daarbij naar het Tristate City Network.

Hijskranen en windmolens

Savelberg zelf zag geen verband en benadrukte dat het hem ging om een promotie- en samenwerkingsproject en niet om een plan om Nederland vol te bouwen of boeren te onteigenen. Desondanks werd het project op een laag pitje gezet. Op de [website](#) is alleen nog een diapresentatie te vinden, met de mededeling dat het model geen relatie heeft met het Nederlandse stikstofbeleid.

Tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen van 2019 liep Rob Jetten al enigszins vooruit op zijn onlangs gepresenteerde plan voor tien nieuwe steden. 'Mijn fractie maakt een keuze. Wij willen de veestapel halveren, zodat we meer huizen kunnen bouwen voor jonge gezinnen. Van biggen naar bouwen.' In 2050, zo voegde hij eraan toe, 'is Nederland wat het hoort te zijn. Berlijn aan de Rijn. Divers, open, dynamisch, tolerant, energiek en vrij. Een land waar hijskranen de wolken doorboren. Waar de windmolens draaien.'

Niet het enige knelpunt

Dat juist D66 na jarenlang stikstofgedram nu ineens pleit voor het versoepelen van regelgeving en het versneld verlenen van bouwvergunningen, is op zijn zachts gezegd opmerkelijk. Maar helaas zijn regels en vergunningen niet de enige knelpunten voor nieuwbouwprojecten.

Er is ook de nog de overbelasting van het elektriciteitsnet, waardoor de ontwikkeling van nieuwe woonwijken steeds vaker vertraging oploopt. En natuurlijk de snelle bevolkingsgroei. In augustus 2024 passeerde Nederland de grens van 18 miljoen inwoners. Het geboorteoverschot is sinds 2022 negatief, de bevolkingsgroei wordt sinds 2014 vooral bepaald door omvangrijke migratie. Daar valt, zoals [Wynia's Week al eerder vaststelde](#), simpelweg niet tegenop te bouwen.

[Feike Reitsma](#) is meer dan veertig jaar werkzaam geweest op het gebied van overheidsperoneelsbeleid, arbeidsmarktbeleid en arbeidsmarktonderzoek.

Wynia's Week verschijnt drie keer per week, **156 keer per jaar**, met even onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. De groei en bloei van Wynia's Week is te danken aan de donateurs. Doet u al mee? Doneren kan op verschillende manieren. Kijk [HIER](#). Hartelijk dank!